

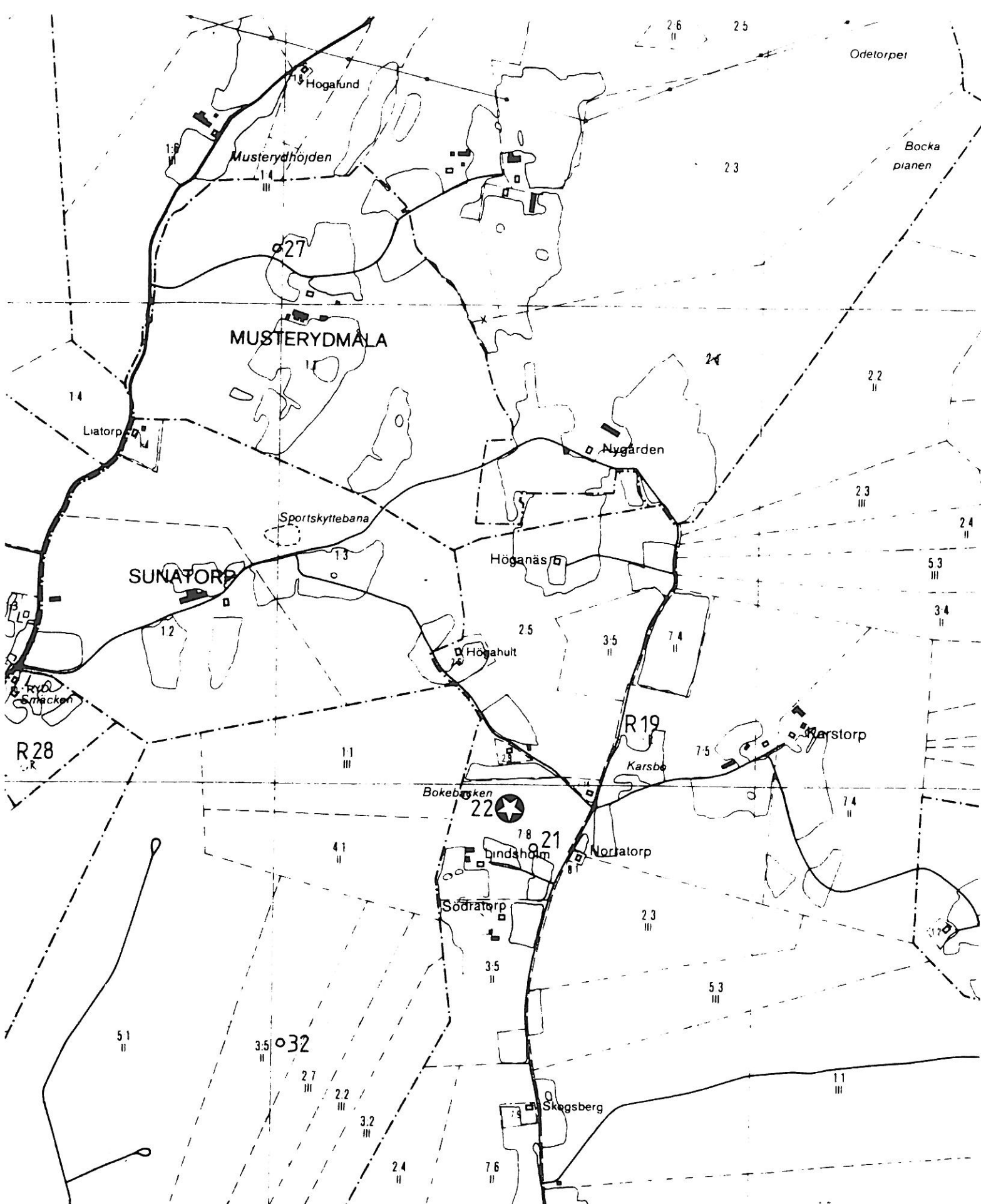

ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNING

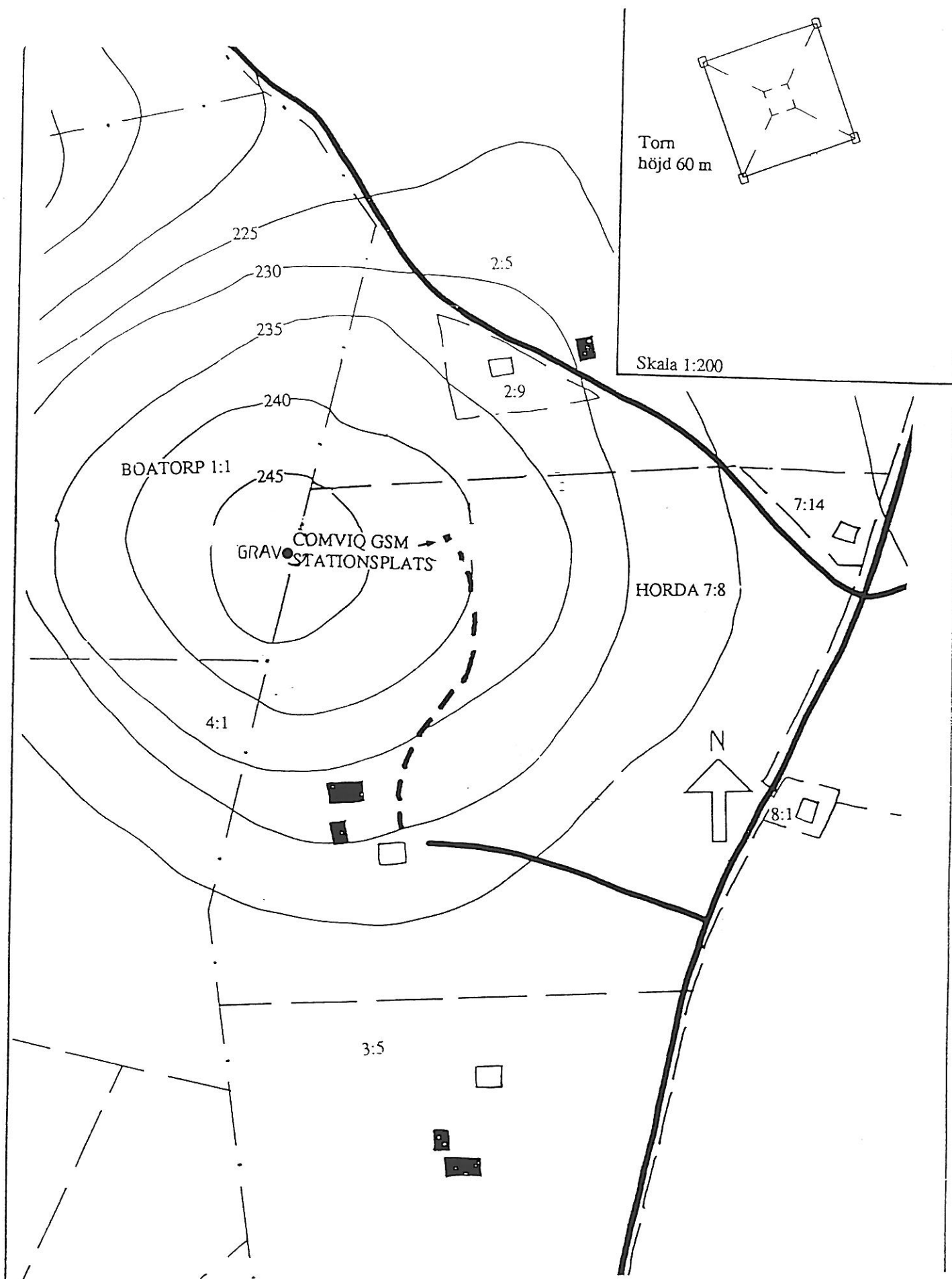
**HORDA 7:8
MOHEDA SN
ALVESTA KOMMUN**

ALEXANDRA NYLÉN

**SMÅLANDS MUSEUM
RAPPORT 1997:5**

Undersökningsområdets läge markerat med stjärna.
 Utdrag ur ekonomiska kartan 5E 4f Härlöv. Skala 1:10 000

Situationsplan med radiotornets läge markerat. Skala 1:2500

INLEDNING

Med anledning av uppförandet av ett radiotorn inom fastigheten Horda 7:8 i Moheda socken, Alvesta kommun, har Smålands museum genomfört en arkeologisk förundersökning. Platsen för arbetsföretaget utgörs av ett röjningsröseområde intill en hållkista (Raä 22), beläget på en dominerande höjd i landskapet, Bokebacken. Platsen där radiotornet ska uppföras ligger på en flack, naturlig avsats på höjdens östsida och bedömdes utgöra ett lämpligt läge för förhistorisk bosättning. Förundersökningen syftade till att klargöra i vilken omfattning dylika lämningar berördes av arbetsföretaget.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Bokebacken i norra utkanten av Horda by mäter 245 meter över havet, och är en av flera höjder i närheten av Moheda nordväst om Växjö. Ungefär tre kilometer söderut från platsen ligger sjön Furen. Jordarten domineras av morän.

På Bokebackens sluttningar finns en mängd flacka och övertorvade röjningsrösen från yngre bronsålder och äldre järnålder. I direkt anslutning till detta område, på toppen av höjden, ligger Raä 22, ett röse med hållkista. Graven är åtta meter i diameter och 0,5 meter hög. I rösets mitt finns en hållkista utan takhållar, cirka fyra gånger en meter stor. Undersökningsplatsen är belägen på en flack yta i röjningsröseområdet, cirka 70 meter öster om graven. Av de synliga lämningarna att döma, har platsen utnyttjats under en lång förhistorisk period, från senare delen av stenålder till och med äldre järnålder.

Trakten kring Moheda och Horda by är en fornlämningsrik bygd. På flera av de markanta höjderna i området finns gravar från förhistorisk tid. Öster om undersökningsplatsen och inom samma fastighet, finns ytterligare en grav, en skadad stensättning (Raä 21). I närområdet finns också ett gravröse från bronsålder (Raä 19). Röset ligger ett par hundra meter nordväst om undersökningsplatsen, längs vägen till Musteryd.

UNDERSÖKNINGSRESULTAT

Exploateringsytan utgjordes av ett 80 m² stort, kvadratisk område beläget på en avsats på höjdens östsida. För att lokalisera eventuella fynd eller fyndförande lager handgrävdes fyra provrutor till ett djup av ca 0,35 m. Provrutorna som var 0,5 m² stora, torvades av för hand och grävdes i skikt om 0,05 m. Allt material under vegetationsskiktet sällades. Endast ett avslagsfragment av flinta påträffades (provruta 3). För att lokalisera eventuella anläggningar drogs två schakt inom undersökningsområdet. Matjordslagret, som var ca 0,35 m tjockt, togs bort skiktvis och däremellan grovrensades schakten för hand. Schakten togs ner till ett djup av 0,4 meter, där matjorden följdes av den ljusare alven. Sammanlagt avbanades 18 m². Inga anläggningar påträffades.

TOLKNING

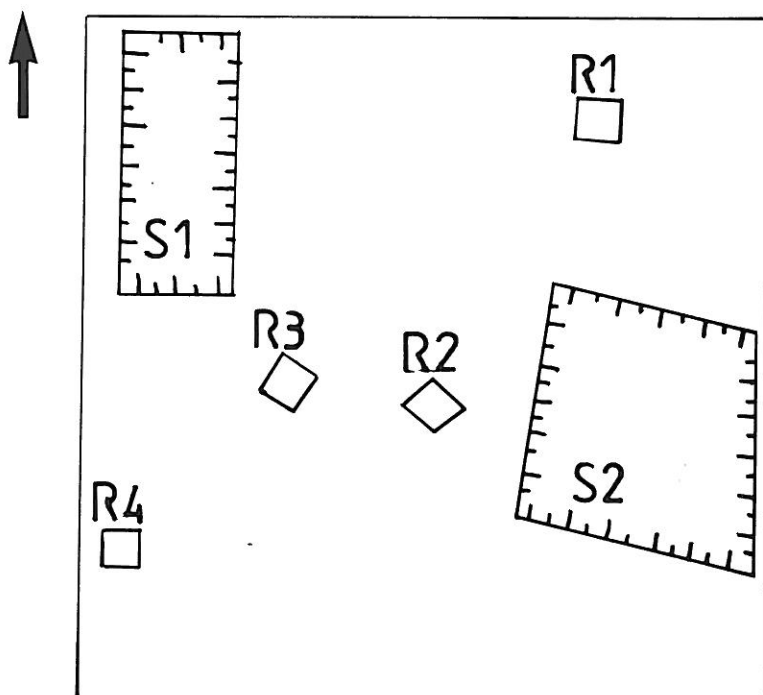
Platsen för undersökningen är ett fornlämningsområde med spår av ett äldre jordbruk samt en grav. Från tidigare undersökningar vet man att områden med flacka, övertorvade röjningsrösen ofta är lämningar av det jordbruk som bedrevs under yngre bronsålder och äldre järnålder.

Bosättningarna från den här tiden ligger ofta i anslutning till åkermarken, varför det nu aktuella området undersökts. På det mycket begränsade undersökningsområdet påträffades inga lämningar av någon bosättning. Trots detta, gör det utmärkta topografiska läget att boplatslämningar under marken mycket väl kan finnas utanför undersökningsområdets begränsning.

Graven på höjden är ett röse med hållkista. Denna gravtyp anlades under den yngre stenåldern. Det nu funna flintavslaget är ytterligare en bekräftelse på mänsklig aktivitet i området från denna tid. Flintavslaget kan eventuellt representera en ännu äldre tidsperiod under stenåldern. Någon mer exakt datering kan dock inte ges. Vid undersökningar av områden med röjningsrösen påträffas ofta lämningar från stenålder. I många fall är dessa spår av aktivitet mycket sporadiska och svårtolkade. Lokalerna representerar sin litenhet till trots, en mycket vanlig typ av förhistoriska lämningar i form av tillfälliga upphålls- eller aktivitetsplatser. Att identifiera dessa är på många sätt viktigt, inte minst utgör de ett sätt för oss att spåra människornas utnyttjande av och rörelser genom landskapet.

SAMMANFATTNING

Med anledning av ett planerat radiotorn genomförde Smålands museum en arkeologisk förundersökning på fastigheten Horda 7:8 i Moheda socken. Platsen för arbetsföretaget låg inom ett fornlämningsområde med röjningsrösen samt en intilliggande grav. Maskinschakt och provrutor togs upp för att lokalisera eventuella spår av förhistorisk aktivitet eller bosättning. Förutom ett avslag av flinta påträffades inget av antikvariskt intresse. Inga vidare åtgärder är nödvändiga.

*Exploteringsområdet med undersökningsschakt och provrutor markerade.
Skala 1:100*

Tabell över provrutor

Ruta nr	Djup (m)	Material (m)	Anmärkning
1	0,35	Vegetationsskikt 0-0,07 Brun sandig-moig morän (matjord) 0,07-0,30 Gul mjälig morän (alv) 0,30-0,35	
2	0,35	Vegetationsskikt 0-0,05 Brun sandig- moig morän 0,05-0,30 Gul mjälig morän 0,30-0,35	
3	0,30	Vegetationsskikt 0-0,05 Brun sandig-moig morän 0,05-0,25 Gul mjälig morän 0,25-0,30	Fynd av avslagsfragment i flinta (F1) på 0,1 m djup.
4	0,35	Vegetationsskikt 0-0,05 Brun sandig-moig morän 0,05-0,30 Gul mjälig morän 0,30-0,35	

Fynd

F1 Avslagsfragment i flinta, 0,2 gram, ruta 3

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens dnr	220-1605-97
Smålands museums dnr	261-97
Landskap	Småland
Kommun	Alvesta
Socken	Moheda
Fastighet	Horda 7:8
Ek kartan	5E4f Härlöv
Topografiska kartan	Växjö 5E SO
X/Y koordinat	6328,5/1446
Uppdragsgivare	Comviq GSM AB
Ansvarig institution	Smålands museum
Typ av ärende	Telekommunikation
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning
Fältarbete	970506
Personal	Peter Skoglund Alexandra Nylén

Allmänt kartmaterial från Lantmäteriet. Medgivande ÖLM 35-11-94:03.

Dokumentationsmaterialet förvaras i Smålands museum kulturmiljöavdelnings arkiv.